

๕ ธันวาคม มหาจุฬาราช

วารสาร มูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

มกนบุรีรพ

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓๓
ประจำเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระมหากษัตริย์ นักพัฒนาผู้ยิ่งใหญ่

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเล่าถึงแรงบันดาลใจในความสนพระราชหฤทัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างป่า น้ำ ดิน ซึ่งโยงใยมีผลกระทบต่อกัน ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงพระเยาว์ว่า “.....อาจมีบางคนเข้าใจว่าทำไมถึงสนใจเรื่องชลประทาน หรือเรื่องป่าไม้ จำได้เมื่ออายุ ๑๐ ขวบ ที่โรงเรียนมีครูคนหนึ่ง ซึ่งเดี๋ยวนี้ตายไปแล้วสอนเรื่องวิทยาศาสตร์เรื่องการอนุรักษ์ดินแล้วให้เขียนว่า ภูเขาต้องมีป่า อย่างนั้นเมื่อดฝนลงมาแล้วจะชะดินลงมาเร็วทำให้ไหลตามน้ำไป ไปทำความเสียหายดินหมดจากภูเขาเพราะไหลตามสายน้ำไป ก็เป็นหลักของป่าไม้ เรื่องการอนุรักษ์ดิน และเป็นหลักของชลประทานที่ว่า ถ้าเราไม่รักษาป่าไม้ข้างบน จะทำให้เดือดร้อนตลอด ตั้งแต่ดินภูเขาจะหมด ไปกระทั่งการที่จะมีตะกอนลงมาในเขื่อน มีตะกอนลงมาในแม่น้ำทำให้หน้าท่วมนี่นะเรียนมาตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ....” การที่ทรงเห็นความสำคัญของปัญหาป่าเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านอื่นๆ ไม่เฉพาะแต่ปัญหาเรื่องดิน เรื่องน้ำเท่านั้น หากโยงใยถึงปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง คุณธรรม และระบบนิเวศ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้แนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาป่า มิได้เป็น

กิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างโดดๆ หากแต่รวมเอางานพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าไปทำงานในพื้นที่อย่างประสานสัมพันธ์กัน แนวพระราชดำริด้านการป่าไม้ ณ หน่วยงานพัฒนาต้นน้ำทุ่งจ้อ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้มีการปลูกต้นไม้ ๓ ชนิด ที่แตกต่างกัน คือ ไม้ผล ไม้โตเร็วและไม้เศรษฐกิจเพื่อจะทำให้เกิดป่าไม้แบบผสมผสาน และสร้างความสมดุลแก่ธรรมชาติอย่างยั่งยืน สามารถตอบสนองความต้องการของรัฐ และวิถีชีวิตในชุมชน ประการสำคัญนั้นมีพระราชดำริที่ยึดเป็นทฤษฎีการพัฒนาต้นน้ำป่าไม้โดยปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนว่า **“เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง”** นับเป็นทฤษฎีที่เป็นปรัชญาในด้านการพัฒนาป่าไม้ที่ยิ่งใหญ่โดยแท้

ทฤษฎีการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูกตามหลักการฟื้นฟูสภาพป่าด้วยวัฏธรรมชาตินี้ (Natural Reforestation) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในปัญหาปริมาณป่าไม้ลดลงเป็นอย่างมาก จึงทรงพยายามค้นหาวิธีหานาประการที่จะเพิ่มปริมาณของป่าไม้ในประเทศไทยให้เพิ่มมากขึ้นอย่างมั่นคงและถาวร โดยมีวิธีการที่เรียบง่ายและประหยัดในการดำเนินงานตลอดจนเป็นการส่งเสริมระบบวงจรป่าไม้ในลักษณะอันเป็นธรรมชาติดั้งเดิม ซึ่งได้พระราชทานพระราชดำริหลายวิธีการคือ กลยุทธ์การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก เป็นไปตามหลักการกฎธรรมชาติ (Natural Reforestation) อาศัยระบบวงจรป่าไม้ และการทดแทนตามธรรมชาติ (Natural Reforestation) คือ การปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเติบโตของต้นไม้และควบคุมไม่ให้มีคนเข้าไปตัดไม้ ไม่มีการรบกวนเหยียบย่ำต้นไม้เล็ก ๆ

ทั้งนี้การปลูกป่า ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่างนั้น นับเป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วยพระปรีชาญาณอย่างชาญฉลาดให้เกิดประโยชน์แก่ปวงชนมากที่สุด ยาวนานที่สุดและทั่วถึงกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงแนะนำการปลูกป่าในเชิงผสมผสาน ทั้งด้านเกษตรวนศาสตร์และเศรษฐกิจ สังคมไว้เป็นมรรควิธี ปลูกป่าแบบเบ็ดเสร็จนั้นไว้ด้วยลักษณะทั่วไปของป่า ๓ อย่าง พระราชดำริปลูกป่า ๓ อย่างนั้น มีพระราชดำรัส ความว่า

“ป่าไม้ที่จะปลูกนั้น สมควรที่จะปลูกแบบป่าใช้ไม้หนึ่ง ป่าสำหรับใช้ผลหนึ่ง ป่าสำหรับใช้เป็นฟืนอย่างหนึ่ง อันนี้แยกออกไปเป็นกว้างๆ ใหญ่ๆ การที่จะปลูกต้นไม้สำหรับได้ประโยชน์ดังนี้ ในคำวิเคราะห์ของกรมป่าไม้รู้สึกจะไม่ใช่ป่าไม้ เป็นสวน หรือจะเป็นสวนมากกว่าป่าไม้ แต่ในความหมายของการช่วยเหลือเพื่อต้นน้ำลำธารนั้น ป่าไม้เช่นนี้ จะเป็นสวนผลไม้มากกว่า หรือเป็นสวนไม้พืชมากกว่า นั้นแหละเป็นป่าไม้ที่ถูกต้องเพราะทำหน้าที่เป็นป่า คือเป็นต้นไม้ และทำหน้าที่เป็นทรัพยากรในด้านสำหรับให้ผลที่มาเป็นประโยชน์ แก่ประชาชนได้...” และได้มีพระราชดำรัสเพิ่มเติมว่า **“การปลูกป่าถ้าจะให้ราษฎรมีประโยชน์ให้เขาอยู่ได้ ให้ใช้วิธีปลูกไม้ ๓ อย่าง แต่มีประโยชน์ ๔ อย่างคือ ไม้ใช้สอย ไม้กินได้ ไม้เศรษฐกิจโดยปลูกรองรับการชลประทานปลูกรับซับน้ำ และปลูกอุดช่วงไหล่ตามร่องห้วย โดยรับน้ำฝนอย่างเดียว ประโยชน์อย่างที่ ๔ คือ ได้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ...”** พระราชดำริเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ ดำเนินการในหลายส่วนราชการ ทั้งกรมป่าไม้ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทุกแห่งคือการป่าไม้ใช้สอย โดยดำเนินการปลูกพันธุ์ไม้โตเร็วสำหรับตัดกิ่งมาทำฟืนเผาถ่าน ตลอดจนไม้สำหรับใช้ในการก่อสร้าง และหัตถกรรมส่วนใหญ่ได้มีการปลูกพันธุ์ไม้โตเร็วเป็นส่วนป่า เช่น ยูคาลิปตัส ชีเหล็ก ประดู่ แด กระถินยักษ์ และสะเดา เป็นต้น

ตลอดระยะเวลากว่า ๖๘ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ทรงทุ่มเทพระราชวรกาย ตรากตรำ และมุ่งมั่นที่จะดูแลป่าไม้ เพื่อให้เป็นสมบัติของชาติ หล่อเลี้ยงปวงชนชาวไทยไปตราบนานเท่านาน

มูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

ที่ปรึกษาภาคีตติมศักดิ์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พลเอก อุดมพงษ์ เฝ้าจิณา, คุณเจริญ สิริวัฒนภักดี

บก. แถลง

พลเอก สุรพันธ์ วรรณกิจ
บรรณาธิการบริหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทุ่มเทพระวรกาย ตรากตรำ มุ่งมั่น ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ จากแนวพระราชดำริของพระองค์ก่อให้เกิดโครงการพัฒนา และบำรุงรักษาป่าไม้จำนวนมาก ทั่วประเทศ โดยเฉพาะป่าไม้ที่เป็นต้นน้ำลำธารให้คงสภาพอยู่เดิม ดังพระราชดำรัสในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำในอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เพื่อที่จะทรงหาทางช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรนั้น โดยทรงกำชับว่า "...การที่จะมีต้นน้ำลำธารไปชุกชานานนั้น สาคัญอยู่ที่การรักษาป่า และปลูกป่าบริเวณต้นน้ำ ซึ่งบนยอดเขาและเนินสูงนั้นต้องมีการปลูกป่าโดยปลูกไม้ยืนต้น ปลูกไม้พุ่ม ไม้พุ่มนั้นราษฎรสามารถตัดไปใช้ได้ แต่ต้องมีการปลูกทดแทนเป็นระยะ ส่วนไม้ยืนต้นนั้นจะช่วยให้อากาศมีความชุ่มชื้น เป็นขั้นตอนหนึ่งของระบบการให้ฝนตกแบบธรรมชาติ ทั้งยังช่วยยึดดินบนเขาไม่ให้พังทลายเมื่อเกิดฝนตกอีกด้วย ซึ่งถ้ารักษาสภาพป่าไว้ให้ดีแล้ว ท้องถิ่นก็จะมีน้ำไว้ใช้ชุกชานานในป่าต้นน้ำลำธารที่ไม่มีคนบุกรุก อย่านำไม้เข้าไปตัดหลักแหล่งใหม่ หากไม่มีคนตัดแล้ว อย่านำไม้เข้ามาอีก...ในป่าต้นน้ำลำธารไม่ควรให้มีสิ่งปลูกสร้างอะไรทั้งสิ้น รักษาควบคุมให้ดี..."

จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้งปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วมฉับพลัน และการพังทลายของดินอย่างรุนแรง จึงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาป่าให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม พระองค์ทรงงานหนักและเหนื่อย ก็เพื่อให้ราษฎรอยู่ร่มเย็นเป็นสุข

ซึ่งมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ก็ได้ขอนำพระราชดำริของพระองค์มายึดถือเป็นนโยบาย และแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า รวมถึงต้นน้ำลำธาร ให้คงอยู่เป็นมรดกของชาติต่อไป

สารบัญ

- ในหลวงกับการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์ป่า ๒
- แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ ๕
- ใครว่าไม่สำคัญ ๘
- ตรวจเยี่ยม ๘
- ผลการดำเนินงานของมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ๘
- ช่างป่าออกนอกพื้นที่ ๑๓
- พลกระบอกเริ่มแพ่งกว้าง ๑๓
- มนต์ส่นหีแห่งสายธาร ๒๓
- สู่ตำนานพื้นที่ป่า และขุนเขาสอยดาว ๒๓

คณะที่ปรึกษา

- พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
- หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล
- พลเอก พัทธชนะ พุฒานานนท์
- คุณปวีณา สุขศรีวงศ์
- คุณบำรุง ล้อเจริญวัฒน์ชัย
- คุณกมล เอี้ยวศิริกุล
- พลเอก นพดล อินทปัญญา
- พลเอก เลิศฤทธิ เวชสวรรค์
- พลเอก อภิชัย ทรงศิลป์
- พลเอก สุภาสิทธ์ วรรณศาสตร์
- พลเอก รุ่งโรจน์ จำรัสโรจน์
- พลเอก จงศักดิ์ พานิชกุล
- พลเอก ไสภณ ศิลทิพัฒน์
- พลเอก กิตติพงษ์ เกษโกวิท
- พลเอก วิชญ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

พลโท สว่าง คำเนินสวัสดิ์

- พลเอก ศานิต พรหมาศ
- พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ
- พลโท สุพล ไชยพิณ
- พลเอก ชลวิชญ์ เพิ่มทรัพย์
- คุณอารมย์ จำคมกุล

บรรณาธิการบริหาร

พลเอก สุรพันธ์ วรรณกิจ

กองบรรณาธิการ

- หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ
- หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง
- หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น
- หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว
- หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน
- หัวหน้าสถานีวิจัยสัตว์ป่า จังหวัดฉะเชิงเทรา

คุณสถิตย์ สวิทร

- นายสนธิญาณ ชื่นฤทัยในธรรม
- พลเอก อนันต์ กาญจนปาน
- พลโท สุชาติ ผ่องพุฒิ
- พลตรี ญัฐ อินทรเจริญ
- พลตรี วีรชัย อินทุโศภน
- นางสาวชมชนก วงษ์ธำกร
- พลตรี เกรียงศักดิ์ ศรีศักดิ์
- พลตรี พิณิจ แสงแก้ว
- พลตรี อนุช รมยานนท์
- พันเอก กิตติพันธ์ ชูพิพัฒน์
- พันเอก จักรกฤษณ์ ศรีนนท์
- ผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ ๑๓
- คุณประจักษ์พงษ์ ไทยกลาง
- นายสัตวแพทย์ภัทรพล มณีอ่อน
- นายอนุชา กระจายศรี

นายวีณา บุญยัง

- นายไสว วังหงษา
- นายอยู่ เสนาธรรม
- นายไพศาล เพชรโรจน์
- พันเอก ชินสรณ์ เรืองสุข
- พันโท ฐิ์รัชช สมบัติศิริ
- พันโท สมชาติ ห่วงบุญรอด
- พันตรี วัฒนชัย รอสมีง
- พันตรี สำรวม จามะรี
- เรืออากาศเอก นิวัฒน์ชัย วิมลมูล
- นายบุญชัย เกษนครสุขไพบุลย์
- นายภูษิต ภาณุภาพเมธี
- ร้อยเอกหญิง กฤติยา วรรณกิจ
- ร้อยโทหญิง โชติรส สมบุญ
- จำสิบเอก สุวิทย์ สุขพิบูลย์
- จำสิบเอก ภูวสิษฐ์ คำตัน

สนใจส่งบทความ ข้อคิดเห็น และสมัครเป็นสมาชิกวารสารได้ที่
พลตรี พิณิจ แสงแก้ว เลขาธิการคณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด
 โทร. ๐-๒๖๖๖-๙๒๐๙ โทรสาร ๐-๒๖๖๖-๙๓๒๕ มือถือ ๐๘-๕๖๔-๕๕๖๘ E-mail: chang_thai99@hotmail.com
 พิมพ์ที่ : **ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์** โทรศัพท์ : ๐-๒๖๘๒-๖๐๓๗-๘ www.aroonkarpim.co.th

ในหลวง

กับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า

นายสัตวแพทย์ภัทรพล มณีอ่อน
ประธานฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า

เนื่องในโอกาสสมทวงเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ กระผมในนามของประธานฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า มูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อห้าจังหวัด ขอน้อมนำพระราชดำริ และพระบรมราโชบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า มานำเสนอครับ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมของโลกเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว จนเกิดสภาวะแวดล้อมเป็นพิษขึ้น ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น และถ้าหากชาวโลกไม่ร่วมมือช่วยกันแก้ไขแล้ว วันหนึ่งสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษก็จะทำให้มนุษย์ไม่สามารถอาศัยอยู่บนโลกนี้ได้ต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวนี้เป็นอย่างดี ทรงเห็นว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีส่วนในการสร้างมลภาวะให้แก่โลก จึงควรรับผิดชอบในอันที่จะฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้กลับไปมีสภาพดี เช่นเดิม ดังนั้น พระองค์จึงทรงพยายามดำเนินโครงการในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดีที่สุดเท่าที่จะทรงกระทำได้

โดยทรัพยากรสัตว์ป่า เป็นหนึ่งในระบบนิเวศ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อม และเพราะการถูกล่าจากน้ำมือมนุษย์จนเกือบจะสูญพันธุ์ไป เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพยายามแก้ไข โดยทรงทำควบคู่ไปกับการส่งเสริมการปลูกป่า ทั้งนี้ เพราะทั้งป่าและสัตว์ป่าต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จนไม่อาจแยกออกจากกันได้

โครงการสวนสัตว์ธรรมชาติภูเขียวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นตัวอย่างหนึ่งในจำนวนหลายๆ โครงการ ที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของพระองค์เกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า เหตุที่ทรงเลือกพื้นที่แห่งนี้ในการดำเนินโครงการ เพราะทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า

“บนพื้นที่ภูเขียวเป็นที่ราบสูงกว้างขวาง มีสภาพป่าสมบูรณ์และยังมีสัตว์ป่าอยู่มากมายหลายชนิด เป็นจำนวนมาก เหมาะที่จะอนุรักษ์ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และพัฒนาให้เป็นสวนสัตว์เปิด (Natural Zoo) ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ และส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต และการที่จะดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จนั้น จะต้องยับยั้งไม่ให้ราษฎรบุกรุกป่าและทำลายสัตว์ป่า โดยการพัฒนาหมู่บ้านบริเวณใกล้เคียงภูเขียวทั้งหมด ให้มีความเจริญ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ มีความเป็นอยู่ดี”

สำหรับการดำเนินการของโครงการนี้ ได้พระราชทานพระบรมราโชบายว่า

“ให้ส่งเสริมให้ราษฎรมีความรับผิดชอบ รักป่า รักสัตว์ป่า จะดีช่วยกันดูแลสัตว์ป่า ไม่ให้ขึ้นไปล่าสัตว์ หรือทำลายสัตว์ป่าบนภูเขียว รวมทั้งจะช่วยราชการดูแลและป้องกันมิให้ราษฎรจากหมู่บ้านอื่น ๆ ขึ้นไปล่าสัตว์ป่าด้วย” ซึ่งหมายความว่า “สัตว์ป่าควรจะอยู่คู่กับป่า แล้วปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชาวบ้านจากการล่าสัตว์ป่ามาเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” จนในปัจจุบันนี้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียวถือเป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งหนึ่งที่มีการอนุรักษ์สัตว์ป่าอย่างยั่งยืน

ต่อมาในระหว่างที่มีข่าวว่ามีการพบเจอช้างป่าลักษณะพิเศษในพื้นที่อ่างเก็บน้ำกระหำรงสาม อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยทุกฝ่ายต่างตื่นตัวและให้ความสนใจว่ามีการดำเนินการอย่างไร กระผมเองในนามของนายสัตวแพทย์ประจำกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ในการร่วมมือประสานงานและสนับสนุนการทำงานของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ในเรื่องของการติดตามช้างป่า ถ่ายภาพ เก็บข้อมูล โดยยึดหลัก “เห็นให้มากที่สุด รบกวนช้างป่าให้น้อยที่สุด ภายใต้ความปลอดภัยอันสูงสุดทั้งคนและช้างป่า” เพื่อนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์และรายงานว่าเห็นควรจะดำเนินการอย่างไร เพราะในระหว่างนั้นเองก็มีข่าวว่ามีการตั้งค่าตัวของช้างป่าลักษณะพิเศษตัวนี้ในราคา ๖ ล้านบาท และพื้นที่ที่ช้างป่าตัวนี้อาศัยอยู่นั้นไม่ไกลจากชายแดนประเทศเพื่อนบ้านหากเข้าไปในพื้นที่นั้นอาจเกิดอันตรายได้ เพราะฉะนั้นหน้าที่สำคัญของผมคือไปตรวจสอบว่า “ช้างป่าตัวนี้มีคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร ทำอย่างไรก็ได้ให้ช้างป่าอยู่ในที่แห่งนี้โดยปลอดภัยจากภัยคุกคามด้านต่าง ๆ”

จากการติดตามก็พบว่า มีปัจจัยคุกคามหลายด้านกับการดำรงชีวิตของช้างป่าตัวนี้และช้างป่าตัวอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร แหล่งดินโป่งที่ไม่เพียงพอ การรบกวนจากมนุษย์และปศุสัตว์ที่เข้าไปเลี้ยงในพื้นที่ รวมถึงการล่า ผมเองจึงใช้ “กลยุทธ์หนึ่งช้าง” เช่นเดียวกันกับที่ใช้ในพื้นที่ป่ารอยต่อห้าจังหวัด มาดำเนินการในพื้นที่แห่งนี้ เพื่อให้ช้างป่าตัวดังกล่าวและฝูงช้างป่าในพื้นที่อยู่อย่างปลอดภัย

เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๕๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินจากวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ไปน้ำตกป่าละอู ทอดพระเนตรความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าที่ยังคงความเขียวชอุ่ม เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด และเป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาว อ.หัวหิน และ อ.ปราณบุรี โอกาสนี้ทรงให้อาหารปลาพลวง ปลาพื้นถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณน้ำตก แล้วทรงปล่อยพันธุ์ไก่ฟ้าหลังเทาเข้มแดง ๑๐ ตัว, ไก่ป่าตุ้มหูแดง ๑๙ ตัว, นกปรอทหัวโขน ๒๙ ตัว และเม่นแผงคอยาว ๔ ตัว

ในระหว่างที่ทรงทอดพระเนตรเรื่องสัตว์ป่าในพื้นที่จากการถวายรายงานของหัวหน้าชัยวัฒน์ ลี้มลิขิตอักษร หัวหน้าอุทยานแห่ง

ชาติแก่งกระจาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระพักตร์แจ่มใส โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ทรงทอดพระเนตรฝูงช้างป่าที่กำลังหากินอย่างมีความสุขในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ กระจ่างสาม ห้วยหน้าชัยวัฒน์เล่าให้ฟังว่า โดยพระองค์ท่านได้ทรงถามว่า ช้างป่าตัวนั้นยังอยู่ไหม ? หัวหน้าตอบว่า ยังอยู่ในฝูงนี้ครับ พระองค์ท่านมีพระราชดำรัสว่า “ให้เค้าอยู่ในที่แห่งนี้ละ ดูแลเค้าให้ดี” ก่อนจะนั่งมองภาพวิดิทัศน์ต่อด้วยพระพักตร์ที่แจ่มใส

จากเหตุการณ์ดังกล่าว สร้างความปลื้มปิติยินดีแก่กระผมและเจ้าหน้าที่ทุกๆ คน ในการนำปฏิบัติการ “กลยุทธ์หนึ่งช้าง” ที่ใช้ในพื้นที่ป่ารอยต่อห้าจังหวัด มาใช้ในพื้นที่ป่าแก่งกระจาน จนประสบผลสำเร็จ

ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ ใครว่าไม่สำคัญ

โดย พิรณช ดุลกุล แคมเพลลา

เรามาลองจินตนาการ
ว่ากำลังเดินในสวน ที่มีแผ่นหิน
(stepping stone) วางห่างกันเป็นระยะ
เหมือนดังในรูป และมีกฎว่าเราต้องเดินบนแผ่นหิน
เท่านั้น เมื่อแผ่นหินวางใกล้ๆ กัน เราก็สามารถ
ก้าวเดินได้อย่างสบาย แต่ถ้าเด็กตัวเล็กๆ เดิน อาจจะ
ต้องกระโดดเพื่อให้เดินบนแผ่นหินที่วางไว้ได้ เพราะ
ขาของเด็กสั้นกว่าขาของผู้ใหญ่ แต่ถ้าหากแผ่น
หินหายไปสักแผ่นหรือสองแผ่น เราก็จะไม่
สามารถเดินบนแผ่นหินแผ่นต่อไปได้

แว้วส์ดัวป่าละ บ้านใหญ่ๆ หาอาหารกิน เดินเที่ยวเล่นได้อย่างสุขสบาย แต่มาวันนี้บ้านใหญ่ที่สมบูรณ์กลายเป็น
เชือก อ่างเก็บน้ำ ถนน หมู่บ้าน ผืนป่าแตกแยกย่อยเป็นผืนเล็กผืนน้อย และห่างกันมากขึ้นทุกที สัตว์เล็กๆ ตั้งแต่ แมลง นก หนู กบ
จนกระทั่งสัตว์ขนาดใหญ่จะทำอย่างไร

สำหรับบ้านเรา มีอุทยานแห่งชาติมากกว่า ๑๔๐ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มากกว่า ๖๐ แห่ง รวมเป็นพื้นที่คุ้มครอง
ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละสิบแปดของพื้นที่ประเทศ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าพื้นที่เหล่านี้ กลายเป็นผืนป่าที่มีการแตกกระจาย
(forest fragmentation) กลายเป็นหย่อมป่า (forest patch) ที่ถูกแบ่งแยกเป็นพื้นที่โดดๆ ที่ล้อมรอบไปด้วยพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป

ถนนสาย ๓๐๔ กบินทร์บุรี – ปักธงชัย ตัดผืนป่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน บ้านของเสือ ช้าง และสัตว์ป่าอีกเกือบสองร้อยชนิด

จากเดิม ซึ่งเกิดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเกษตรกรรม ทำให้ประเทศไทยมีป่าใหญ่เพียงไม่กี่แห่งที่ป่าเชื่อมต่อกันเป็นผืน นอกจากนี้หย่อมป่าที่เหลือก็มีแนวโน้มที่จะมีขนาดลดลงไปอีกโดยเฉพาะบริเวณขอบป่าที่อยู่ต่อเนื่องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่น

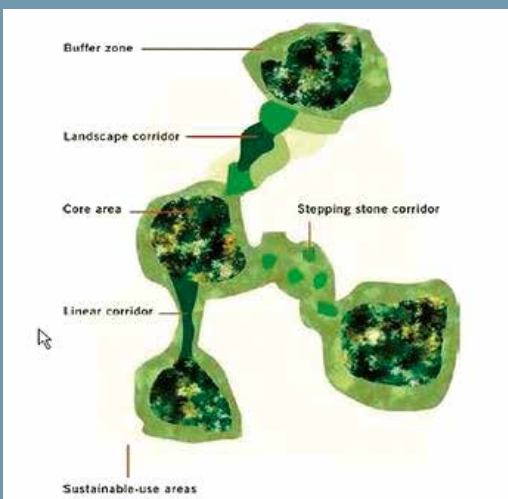
ถนนสาย ๓๒๕๙ ตัดผ่านทิศเหนือของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

สัตว์ป่าถูกรถชนบนสาย ๓๒๕๙ ที่ตัดผ่านทิศเหนือของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

เมื่อป่ามีขนาดเล็กลง และลักษณะของหย่อมป่ามีรูปร่างไม่สม่ำเสมอ มีพื้นที่ขอบป่าเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีเพิ่มอัตราเสี่ยงของสิ่งมีชีวิตให้มีโอกาสสูญพันธุ์เร็วขึ้น เพราะมีความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในระดับพันธุกรรม ชนิด และระบบนิเวศ

(Genetic, Species and Ecological Biodiversity) ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยเฉพาะประชากรสัตว์ป่าได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าพืชเนื่องจากไม่สามารถเคลื่อนที่ไปมา เพื่อหากินและสืบพันธุ์ในพื้นที่ที่มีขนาดเล็กลง ทำให้เกิดปัญหาการผสมเลือดชิด (inbreeding) และทำให้พันธุกรรมขาดความหลากหลาย สัตว์ป่าก็จะอ่อนแอ และจำนวนลดลงจนสูญพันธุ์ บางชนิดอาจสูญพันธุ์ภายในเพียงเวลา ๕๐ ปี หรือในช่วงอายุของเราเท่านั้น

การแตกกระจายของกลุ่มป่า และแนวเชื่อมต่อแบบต่างๆ เช่น เชื่อมโดยพื้นที่ขนาดใหญ่ (Landscape Corridor) เชื่อมโดยแนวยาวของป่าหรือแนวต้นไม้ (Linear Corridor) หรือเชื่อมโดยผืนป่ากลุ่มเล็กๆ ที่ไม่เชื่อมต่อกันเป็นผืนต่อเนื่องกัน (Stepping Stone Corridor) ที่มา whatkilledthedodo.wikispaces.com

การจะทำให้พื้นที่ที่เคยเป็นป่ากลับกลายมาเป็นป่าที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีความสมบูรณ์เหมือนเดิม เป็นเรื่องเป็นไปได้ค่อนข้างยาก เพราะต้องใช้เวลางบประมาณในการสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสิทธิในที่ดินที่มีอยู่ จึงเกิดแนวคิดที่จะสร้างแนวเชื่อมต่อระหว่างผืนป่า และหย่อมป่าขึ้นในหลายๆ รูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบก็เหมาะสมกับพื้นที่ ชนิดของพืชและสัตว์ที่มีความต้องการและศักยภาพในการเคลื่อนย้ายที่แตกต่างกัน

หลายๆ ประเทศที่จัดทำแนวเชื่อมต่อ พร้อมๆ ทั้งพยายามสร้างให้ป่า และแนวต้นไม้เกิดความเชื่อมต่อกัน และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เช่น ประเทศในสหภาพยุโรปพยายามเชื่อมต่อป่าในประเทศต่างๆ ให้เชื่อมต่อกันขึ้นเพื่อรักษาประชากรแมวป่า (Lynx) นอกจากนี้ถนนระหว่างประเทศที่เป็นถนน ๖ เลนทางก็ทำอุโมงค์ลอดใต้ถนนให้ค้างคาวได้บินไปมาได้ เช่น ในประเทศเยอรมนี เป็นต้น เนื่องจากค้างคาวบางชนิดอยู่ในซอกตกลของอาคารอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าร่วมกันของสหภาพยุโรป ประเทศอเมริกาซื้อพื้นที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ เพื่อเป็นแนวเชื่อมต่อให้หมีกริซลี่ (Grizzly Bear) สำหรับประเทศแคนาดาในอุทยานแห่งชาติแบนฟ์ได้สร้างทางยกระดับให้สัตว์ป่าข้าม ประเทศอินเดียที่ทำแนวเชื่อมต่อให้ช้างโดยการรับบริจาคเงินเพื่อซื้อที่ดินและหาที่ทำกินให้ชาวบ้านมากกว่า ๕,๐๐๐ ไร่

สภาพการณ์ในปัจจุบันของประเทศไทย ยังน่าเป็นห่วงเพราะพื้นที่ป่ามีแนวโน้มที่จะลดน้อยลง และความหลากหลายทางชีวภาพก็ลดลงจากการขาดความรับผิดชอบ และขาดความสำนึกในการร่วมกันรักษาสমบัติหรือทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นของส่วนรวม แรงแบบบีบคั้นจากการพัฒนาประเทศ สู้กลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนที่ให้ความสำคัญต่อบัจจัยที่จะส่งเสริมเศรษฐกิจมากกว่าการอนุรักษ์ เช่น การสร้างถนน การขยายถนนหรือรถไฟเชื่อมต่อระหว่างประเทศ หรือแม้แต่การสร้างท่าเรือน้ำลึก

Bennett, A.F. (1998, 2003). Linkages in the Landscape: The Role of Corridors and Connectivity in Wildlife Conservation. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. xiv + 254 pp.

Panenská tunnel, Czech Republic

แนวเชื่อมต่อผืนป่าสร้างได้ ทำได้ ไม่มีอะไรที่เกินความสามารถของมนุษย์ ฉบับหน้าเราจะมาพบกันใหม่ว่าแนวเชื่อมต่อมีกี่รูปแบบ ทำได้อย่างไรบ้าง แล้วเราในฐานะผู้ที่สามารถจะช่วยให้ จะทำอย่างไรได้บ้าง

ตรวจเยี่ยมผลการดำเนินงานของ มูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

โดย... ไชติรส สมบุญ

การตรวจเยี่ยมผลการดำเนินงาน และให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ถือเป็นแนวทางสำคัญที่มูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ได้ยึดถือและปฏิบัติเสมอมา เพื่อให้การดำเนินงานในทุกโครงการสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงรับทราบข้อขัดข้อง ให้ข้อเสนอแนะ และที่สำคัญไปกว่านั้นคือการให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงานที่ทุกคน ที่ได้เสียสละทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งในวันที่ ๑ - ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก พร้อมด้วยที่ปรึกษา และคณะกรรมการมูลนิธิฯ เดินทางตรวจเยี่ยม

ความก้าวหน้าโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมทวมงคล ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ที่อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น ต.ขุนช่อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ๘๐ ล้านบาท

จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

โดยคณะกรรมการมูลนิธิฯ ได้มอบเงินสินไหมทดแทนให้แก่ญาติของเจ้าหน้าที่ที่เสียชีวิต ได้แก่ นางสาวอรพินท์ พันธรัักษ์ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท นางแปรง งานประโคน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และ นางเกษรา เพิ่มพูน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามโครงการจัดทำประกันชีวิตกลุ่ม

จากนั้นได้รับฟังการบรรยายสรุปความก้าวหน้าโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากนายนิพนธ์ โชติบาล อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา) กองกำลัังบูรพา และอุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น ถึงความคืบหน้าการจัดทำแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ที่ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๑๖๐ แห่ง และจะดำเนินการให้ครบ ๕๐๐ แห่ง

ทั่วผืนป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด การจัดทำฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน ๙๕๐ แห่ง กิ่งถาวร ๔๐ แห่ง การเพาะกล้าไม้ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ๑,๖๐๐,๐๐๐ กกล้า ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย และโครงการขุดคูกันช้างรวมระยะทาง ๕๕๔ กม. โดยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชัน มีระยะทาง ๕๕ กม. ซึ่งได้ดำเนินการขุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ได้เร่งดำเนินการขุดในพื้นที่ต่างๆ ที่เหลือเนื่องจากมีปัญหาข้อขัดข้องจากสภาพดิน และการพิสูจน์สิทธิของราษฎรในพื้นที่ ซึ่งคูกันช้างจะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง ที่ออกมาทำลายพืชผลการเกษตร และทำร้ายประชาชนได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ทางคณะได้ตรวจเยี่ยมแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า ซึ่งได้พบกั้บรอยเท้าสัตว์ที่ออกมาใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และฝูงผีเสื้ออันสวยงามที่ออกมาทักทายกับคณะ ซึ่งนับบ่งบอกได้ถึงความอุดมสมบูรณ์จากผืนป่าแห่งนี้ได้อย่างดี นอกจากนี้ทางคณะยังได้ตรวจเยี่ยมฝายต้นน้ำแบบกึ่งถาวร และคูกั้นข้าง ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น โดยประธานกรรมการมูลนิธิฯ ได้กล่าวขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ที่ร่วมมือกัน ทำให้การดำเนินงานในทุกโครงการแล้วเสร็จเป็นอย่างดี พร้อมทั้งยังให้คำแนะนำในการขุดคูกั้นข้าง ซึ่งมีในบางพื้นที่ยังคงมีปัญหาข้อขัดข้องในการขุดโดยให้คำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

จากนั้นได้เดินทางไปยังกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด โดยได้ถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และรับฟังการบรรยายสรุปการปฏิบัติหน้าที่ดูแลพิทักษ์ผืนป่า โดยที่ผ่านมามีการจับกุมผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะไม้พยูง การจัดกิจกรรมปลูกป่าทดแทน การเพาะพันธุ์กล้าไม้ต้นสะแกนา การจัดโครงการอบรมอาสาพิทักษ์ป่า รวมทั้งการลาดตระเวนทั้งภาคพื้นดินและทางอากาศด้วยการบินพารามอเตอร์อย่างเข้มข้น

ปัจจุบันป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำสุดท้าย ที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครมากที่สุด มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ไฟป่ายุติลง สัตว์ป่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะช้างป่า มีจำนวนมากกว่า ๓๐๐ ตัว ซึ่งนับว่าการทุ่มเท เสียสละ แรงกายแรงใจจากมูลนิธิฯ ที่ได้ร่วมกับทุกภาคส่วน พิทักษ์ปกป้องผืนป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ทำให้ป่าผืนนี้กลับมาเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์อีกครั้ง เป็นดั่งสายเลือด และลมหายใจที่หล่อเลี้ยงคนไทยและประเทศชาติต่อไป

บทความพิเศษ

ช้างป่าออกนอกพื้นที่ ผลกระทบเริ่มแผ่กว้าง

โดย นายอ้อย เสนาธรรม
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา)

โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างคนกับช้างป่าทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินในช่วงตั้งแต่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน (๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗) ประมาณ ๗ เดือนกว่า มีคนถูกช้างทำร้าย รวมทั้งเกิดอุบัติเหตุรถยนต์ชนช้างป่าบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๔ (บ้านบึง-แกลง) จำนวน ๑๑ คน ช้างป่าล้ม ๑ ตัว ไม่นับรวมพืชผลทางการเกษตร และทรัพย์สินของราษฎรที่ช้างป่าผ่านเข้าไป ซึ่งความเสียหายด้านทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรเราสามารถประเมินค่าความเสียหายได้ แต่การสูญเสียคนซึ่งถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถประเมินค่าได้ ผู้เขียนได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้นามว่า Ramida Yongpruksa ในหัวข้อเรื่อง อ. ดร.นิตินัย ปัญญาบุศยกุล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ เวลา ๑๔.๔๗ น. ได้ระบายความทุกข์ ความปวดร้าวใจของครอบครัว และญาติมิตรของ อ. ดร.นิตินัย ปัญญาบุศยกุล ซึ่งเป็น ๑ ใน ๗ ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์ชนช้างป่าบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๔ (บ้านบึง-แกลง) เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๔.๔๕ น. ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๗๑ - ๗๒ ตำบลป่ายุบ ในอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ถ้าหาก อ. ดร.นิตินัย ปัญญาบุศยกุล ยังมีชีวิตอยู่ทางครอบครัวเชื่อว่า อ. ดร.นิตินัย ปัญญาบุศยกุล สามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติและครอบครัวได้อย่างมหาศาล ทั้งตั้งคำถามว่า

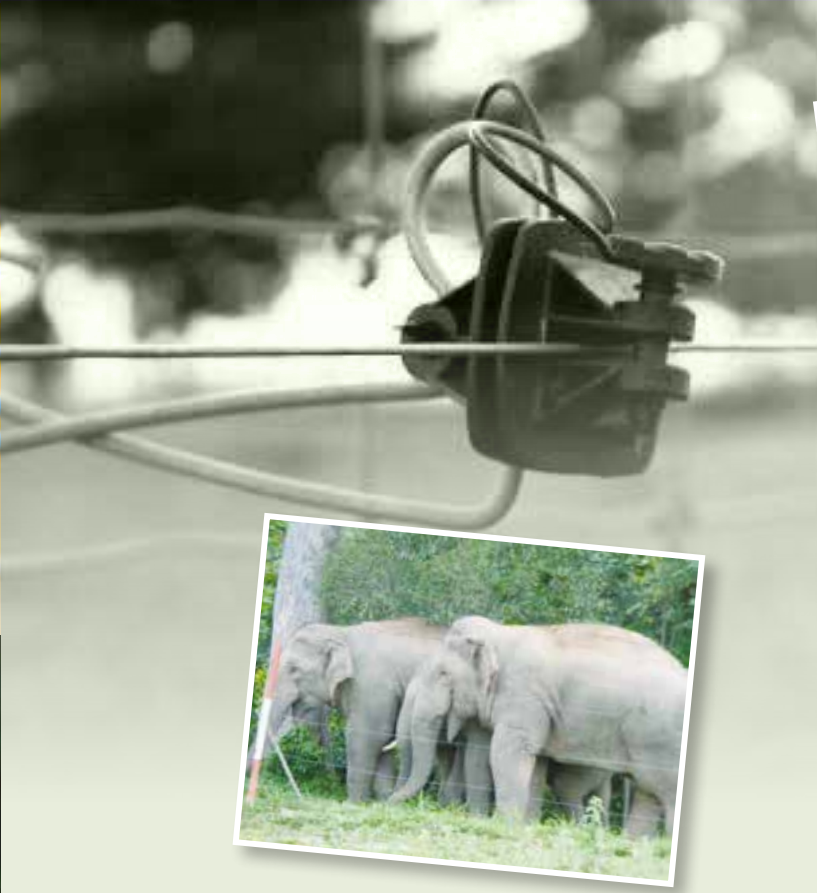

ขณะนี้ใครสามารถทราบถึงความรับผิดชอบ และใครต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเรื่องนี้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา) ได้ตอบและแสดงความเสียใจต่อการสูญเสียกับครอบครัวและญาติมิตร ไปทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ แต่นี้เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่ช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อันเนื่องจากความหนาแน่นของประชากรช้างป่าที่เพิ่มขึ้นทุกปี

เหตุการณ์ทำนองนี้เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้ง และทุกครั้งผู้เขียนรู้สึกหดหู และเสียใจกับการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักของหลายๆ ครอบครัว โดยที่ผู้เขียนไม่อาจช่วยให้บุคคลเหล่านั้นรอดชีวิตได้ เรื่องนี้หากมองในแง่การจัดการสัตว์ป่าในพื้นที่อนุรักษ์อย่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ถือว่าประสบความสำเร็จ เนื่องจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามุ่งเน้นที่จะอนุรักษ์สัตว์ป่าให้สัตว์ป่ามีแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และแหล่งหลบภัยที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้สัตว์ป่าสูญเสียพันธุ์ เมื่อประชากรสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้น สัตว์ป่าก็จะกระจายไปหากินในป่าธรรมชาติอื่น นี่คือหลักการ แต่ในข้อเท็จจริงเป็นที่ทราบกันดีว่า ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดของเรา มีพื้นที่เพียงประมาณ ๑.๓ ล้านไร่ ครอบงำไปด้วยพื้นที่ทำกินของราษฎร และชุมชน เป็นสาเหตุให้การกระจายตัวของประชากรสัตว์ป่า โดยเฉพาะช้างป่ารุกล้ำเข้าไปสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน

การแก้ไขปัญหาทางราชการได้เข้าไปจัดพื้นที่ เช่น สร้างแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร (ทุ่งหญ้า) แหล่งดินโป่ง (โป่งเทียม) ให้เพียงพอกับปริมาณสัตว์ป่าในพื้นที่ตามทฤษฎี “หนึ่งช้าง” ของคุณไสว วังหงษา อดีตหัวหน้าสถานีวิจัยสัตว์ป่าอะเซิงเทรา รวมทั้งการขุดคูกันช้างรอบพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด โดยการสนับสนุนงบประมาณของมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เพื่อไม่ให้ช้างป่าออกไปสร้างความเดือดร้อนแก่ราษฎร กับทั้งปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้อนุมัติให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๒ (ศรีราชา) จัดทำโครงการจัดการช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์บริเวณ

อย่างไรก็ตามโครงการจัดการช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์นี้ จะช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดช้างหนุ่มออกไปสร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านได้ระยะหนึ่ง เนื่องจากพื้นที่โครงการฯ แห่งนี้ คาดว่าสามารถรองรับช้างป่าเหล่านี้ได้ไม่เกิน ๑๐ ตัว ดังนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก็คงจะต้องสำรวจหาพื้นที่รองรับช้างป่าที่ล้นป่า (Over capacity) ซึ่งอาจจะเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่มีสภาพภูมิประเทศเหมาะสม โดยอาจจะต้องตั้งงบประมาณในการเตรียมพื้นที่รองรับช้างป่า ทั้งแหล่งน้ำทุ่งหญ้า โป่ง ฯลฯ ให้พร้อมที่จะนำช้างป่าที่ล้นพื้นที่เหล่านั้นไปปล่อยในโอกาสต่อไป

ป่าเขาตะกรบ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่เศษ มีวิธีการคือ การสร้างรั้วไฟฟ้า คูกันช้างป่า เพนิียดผ่นังคอนกรีต ฯลฯ เพื่อจะนำช้างป่าที่ออกนอกพื้นที่ไปไกล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นช้างพลาย ตัว หรือ ๒ ตัว ไปกักกันไว้ในบริเวณดังกล่าว

โครงการฯ ดังกล่าว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา และคณะทำงานที่จะสำรวจออกแบบสถานที่จัดการช้างป่า โดยได้ประชุมคณะทำงานครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการป่าไม้ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ปารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ สถานที่เดียวกันจากการสำรวจพื้นที่พบว่า บนสันเขาโดยรอบมีต้นไม้ขนาดใหญ่จำนวนมาก ที่ประชุมมีมติให้คณะทำงานสำรวจออกแบบ ดำเนินการสำรวจในพื้นที่โครงการฯ ที่สามารถก่อสร้างเป็นแหล่งกักกันช้างป่าได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่บริเวณสันเขาโดยรอบ โดยประมาณการว่าจะทำให้พื้นที่ลดลงไปประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ คงเหลือพื้นที่โดยประมาณ ๒,๓๐๐ ไร่ เมื่อเป็นเช่นนี้ คณะทำงานได้ลงมติกันว่า ควรก่อสร้างรั้วไฟฟ้าบริเวณที่สามารถทำได้ก่อน เพื่อให้พร้อมในการนำช้างป่าที่ออกนอกพื้นที่ที่จับได้ไปปล่อย โดยให้ถือว่าเป็นโครงการระยะที่ ๑ สำหรับระยะที่ ๒ จะสำรวจบริเวณสันเขาโดยละเอียดอีกครั้ง เพื่อร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสมในการก่อสร้างว่าจะใช้รูปแบบใดที่เหมาะสมในการกั้นไม่ให้ช้างป่าที่จับมาออกไปได้อีก

นอกจากนั้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก็อาจจะต้องกลับไปดูกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะสามารถจัดการช้างป่าที่จับได้ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปฝึกเป็นช้างลาดตระเวนป่า เป็นต้น การแก้ไขปัญหาเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องมองไปข้างหน้า ๕ ปี ๑๐ ปี ๑๕ ปี เพื่อจัดการประชากรสัตว์ป่า โดยเฉพาะช้างป่า ให้มีแหล่งที่อยู่อาศัย มีแหล่งอาหาร แหล่งหลบภัยที่เหมาะสม ไม่สร้างความเดือดร้อนให้พี่น้องประชาชน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ทรัพยากรสัตว์ป่ายังคงสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนสืบไป

บทความพิเศษ

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ของประชาชน

พนม โนนพิมาย

(กรรมการที่ปรึกษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน)

ท่ามกลางปัญหาความร่อยหรอเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งกำลังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกขณะ ในปัจจุบันนี้ ซึ่งผนวกกับปัญหาความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างภาครัฐและประชาชน ซึ่งก่อให้เกิดช่องว่างของปัญหาจากการได้รับความร่วมมือจากประชาชน แต่ความหวังหนึ่งที่น่าจะช่วยบรรเทาปัญหานี้ได้ และก่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน คือการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวทางนี้ได้รับการยอมรับและผลักดันอย่างกว้างขวางทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย หน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน เอกชน และสถาบันการศึกษาควรร่วมมือกันเพื่อสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง แนวทางและกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนคือ

๑) การศึกษาทำความเข้าใจถึงวัฒนธรรม แนวคิด และวิถีชีวิตของคนไทย

๒) การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในประเด็นปัญหา กฎหมายและแนวของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของชุมชน และกำหนดแนวทางการพัฒนา

๔) การกระจายทรัพยากร อำนาจและความรับผิดชอบในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การมีโอกาสดำเนินข้อมูลข่าวสาร และการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์

มีประเด็นการอภิปราย ๓ ประเด็นด้วยกัน คือ

๑. การเข้าร่วมกิจกรรม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ อย่างไรก็ตาม การที่หน่วยงานภาครัฐยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรนั้น ก็น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อปัญหา การได้รับความร่วมมือของประชาชน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมใดที่หน่วยงานภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ เชิญชวนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ผลปรากฏว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นจำนวนมาก เช่น กิจกรรมการปลูกป่า สร้างฝายชะลอน้ำ ปลูกพืชอาหาร สัตว์ป่า และการบำรุงดูแลรักษา เป็นต้น

๒. ความต้องการ รูปแบบ และลักษณะการมีส่วนร่วม ของประชาชน ประชาชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ จำนวนมากน้อยอย่างไร เช่น การปลูกป่า สร้างฝายชะลอน้ำ ปลูกพืช อาหารสัตว์ป่า และการบำรุงดูแลรักษา การจัดทำปรับปรุงแหล่งน้ำ แหล่ง อาหารสัตว์ป่า และการทำแนวกันไฟ การป้องกัน และดับไฟป่า ซึ่งอธิบาย ได้ว่า กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่มีการรับรู้ข้อมูล และเคยร่วมดำเนินการ ปฏิบัติในระยะเวลาที่ผ่านมามากกว่ากิจกรรมอื่นๆ รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่มี ส่วนเกี่ยวข้องและเกิดประโยชน์กับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ซึ่งสอดคล้อง กับความคาดหวังที่จะได้รับผลประโยชน์จากป่าทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ผู้เขียนเห็นว่าเป็นแนวโน้มที่ดีในการ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

๓. ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในปัจจุบันประชาชนมีความ สนใจ และมีความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสูงขึ้น มีผล ต่อระดับการมีส่วนร่วม ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการขาดโอกาสการ รับรู้ข้อมูล ขาดสาร และปัญหาความต้องการการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ในพื้นที่ซึ่งเป็นปัญหาความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ รัฐกับประชาชนนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ภาครัฐควรนำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะ ทำให้การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเขตอนุรักษ์ ประสบผลสำเร็จต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ควรแต่งตั้งทีมงานเจ้าหน้าที่ในการ ประสานงานด้านการมีส่วนร่วมขึ้น เพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็น อยู่ในปัจจุบันนั้น ผู้เขียนเห็นว่า เป็นข้อเสนอแนะที่ ต้องการให้ภาครัฐแสดงออกถึงความจริงใจที่เป็น รูปธรรมในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์

มีแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ๕ แนวทางด้วยกันนั้นสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๑. สร้างการมีส่วนร่วมจากกลุ่มผู้นำชุมชนท้องถิ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายแรก ผู้เขียนเห็นว่า เป็นแนวทาง การพัฒนาที่เหมาะสมกับความเป็นสังคมชนบทไทย และมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง เนื่องจากกลุ่มผู้นำชุมชนท้องถิ่น เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและศักยภาพสูง มีการประสานงาน รับรู้ข้อมูลและรู้จักคุ้นเคยใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่เป็นอันดับมากกว่า กลุ่มอื่น ซึ่งทำให้ง่ายและสะดวกต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน และสามารถเป็นแกนนำในการขยายผลไปสู่กลุ่มประชาชน ส่วนใหญ่ต่อไป

๒. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แก่ประชาชน เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาส ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดความตระหนักจิตสำนึก ที่ดี ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

๓. การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ โดยการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนนั้น เป็นแนวทางที่ดีและสร้างสรรค์ เนื่องจากทำให้เจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนมีโอกาสพูดคุยปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ ช่วยลดความขัดแย้ง ก่อให้เกิดความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือด้านกิจกรรมการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอนุรักษ์ ผู้เขียนเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอนุรักษ์ โดยการแต่งตั้งตัวแทนของชุมชนที่ได้จากการคัดเลือกในแต่ละหมู่บ้านรอบแนวเขต เข้าเป็นคณะกรรมการการจัดการเขตอนุรักษ์ และให้มีหน้าที่ในการร่วมกันวางแผนและตัดสินใจร่วมดำเนินการปฏิบัติ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ นั้น เป็นข้อพิสูจน์อย่างหนึ่งของความจริงใจของภาครัฐที่มีต่อการยอมรับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

๕. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของเขตอนุรักษ์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นโครงการนำร่อง ผู้เขียนเห็นว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของเขตอนุรักษ์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นโครงการนำร่องที่น่าจะเป็น

แนวทางที่สามารถดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ง่าย เนื่องจากมีเงินงบประมาณ และการดำเนินงานเป็นปกติในแต่ละปีอยู่แล้ว ทั้งเป็นการช่วยให้ประชาชนได้เข้าร่วมกลุ่มผ่านกระบวนการเพื่อเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงตั้งแต่ในขั้นตอนแรก คือ ร่วมวางแผนและตัดสินใจ และสามารถร่วมดำเนินการปฏิบัติ และร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการในหนึ่งปี ถือเป็นห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ ส่งผลทำให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการจัดการเข้าร่วมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อทำประโยชน์ส่วนรวมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเขตอนุรักษ์ผู้เขียนเสนอแนะดังนี้

๑. การดำเนินงานปฏิบัติการ

๑.๑ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งเขตห้ามล่าควรคัดเลือกและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมวลชนสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม เพื่อคอยประสานความร่วมมือ ชี้แจงทำความเข้าใจ

และสร้างความคุ้นเคยกับประชาชน ตลอดจนการช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งสอดส่องติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนทุกคนอันเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน

๑.๒ ควรจัดทำแผนงานโครงการและจัดหางบประมาณในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแก่ประชาชน โดยโครงการสามารถดำเนินการได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และจิตสำนึกที่ดี ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ต่อไป

๑.๓ ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของเขตอนุรักษ์ โดยการเชิญเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดการเขตอนุรักษ์ เพื่อร่วมวางแผนและตัดสินใจร่วมดำเนินการปฏิบัติ และร่วมติดตามประเมินผล ทั้งนี้ ควรพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมการทำเครื่องหมายปักหลักเขต หรือติดป้าย เพื่อกำหนดแนวเขตให้ชัดเจน เป็นกิจกรรมนำร่องในการดำเนินงาน

๑.๔ ควรจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยการสนับสนุนให้ประชาชนที่เคยเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการปฏิบัติในกิจกรรมการปลูกป่า สร้างฝายชะลอน้ำ ฝิชอาหารสัตว์ป่า และการบำรุงดูแลรักษา ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ประชาชนเคยเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และทักษะด้านการมีส่วนร่วมให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

๒. การดำเนินงานผ่านกระบวนการครั้งต่อไป

๒.๑ ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติงานของเขตอนุรักษ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเขตอนุรักษ์ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้รับคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งเขตห้ามล่าโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

๒.๒ ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเขตอนุรักษ์แบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากในปัจจุบันมีหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่า ฯลฯ หลายภาคส่วน

ด้วยมิติรูปแบบ วิธีการ การดำเนินงานโดยผ่านกระบวนการทางสังคมที่มีผลมาจากการมีส่วนร่วมอนุรักษ์จากประชาชน โดยเฉพาะในรอบพื้นที่เขตอนุรักษ์นั้น และได้รับความสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม จากภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสื่อมวลชน ซึ่งทางผู้เขียนคาดว่าจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่าได้อย่างยั่งยืน

เรื่องเล่าในเล่ม

ลามบ

ตอนที่ ๕

ต่อจากฉบับที่แล้ว

วิมล บุนนัง

“พี่ขาม เย็นนี้อยากกินอะไรดี ร้าเพยจะทำได้ทำไว้ให้”
เด็กสาวยิ้มหน้าใสให้ชายหนุ่ม ขณะเข้ามากินอาหาร
รวมกันในโรงเลี้ยง ก่อนจะออกไปทำงานในป่า

“ไม่ต้องลำบากหรือกร้าเพย แกงบอน แกงบวบอะไร
พี่ก็กินได้ทั้งนั้นแหละ” ขามพูดแล้วยิ้มให้เด็กสาวตรงหน้าด้วย
สายตารออ่อนโยน

“ร้าเพยกลัวว่ากินข้าบ่อย ๆ เดี่ยวพี่ขามจะเบื่อ
เสียก่อน”

“รับรองไม่มีเบื่อ ถ้าเป็นฝีมือของร้าเพยแล้ว ทำอะไร
ให้พี่กินทุกวันเป็นเดือนเป็นปีก็ไม่เบื่อ”

เด็กสาวหน้าแดงชานด้วยความอายระคนปลื้ม

“ดูพูดเข้า ขอให้จริงเถอะพี่ขาม ถ้าวันไหนร้าเพยทำ
ไม่อร่อยแล้วอย่ามาว่ากันนา”

ขามยังไม่ทันพูดต่อ ลุงแนบที่ไม่รู้แอบมาข้างหลังตั้งแต่
เมื่อไหร่ ก็ขัดจังหวะขึ้นมา

“เฮ้ย ขาม งานสร้างทางรถไฟเสร็จแล้ว เอ็งอยากไป
ทำอะไรต่ออะ”

ขามมองหน้าลุงแนบ สลับกับใบหน้าของเด็กสาวที่มี
แววตาไม่สู้ดี

“ที่ไหนก็ได้ครับ แล้วแต่ลุงจะสั่งก็แล้วกัน”

พูดแล้วรู้สึกเสียใจ ที่น่าจะขอทำงานไกล ๆ โรงเลี้ยง
จะได้อยู่ใกล้ร้าเพย ยิ่งมองไปเห็นหน้าแสดงอาการผิดหวังของ
เด็กสาว ยิ่งนึกเสียใจอยู่ครมครน

“เออ จันดีแล้ว ข้าจะให้เอ็งไปช่วยคุมงานชักลากไม้
ขึ้นรถทางทุ่งสาย ที่นั่นแม้จะเป็นปางเล็กกว่าคลองตะเกรา แต่
ก็มีบ้านให้พัก น้ำท่ามีใช้สบาย เพราะมีลำห้วยไหลผ่าน เอ็ง
จะไปฟุ้งนี้เลยได้หรือเปล่า”

ขามมองหน้าร้าเพย ที่ยืนฟังอยู่ด้วยแววตาสด

“ได้ครับ แต่ลุงจะให้เดินเข้าไปหรือ”

“เฮ้ย ไครบอก ทุ่งสายมันใกล้เสียเมื่อไหร่ เดี่ยวฟุ้งนี้
เข้าเอ็งติดรถซุงเปล่าเข้าไปแล้วกัน มีรถจะตีเข้าไปรับไม้หลาย
สิบคัน”

ขามเหลือบไปมองหน้าร้าเพย แล้วก็ต้องสะดุ้งกับ
แววตาเศร้าซีมระคนผิดหวังน้อยใจของเด็กสาว แวตานั้น
เหมือนตัดพ้อต่อว่า ที่เขาไม่น่าจะตามใจพ่อของเธอ ที่พร้อม
จะส่งเขาไปให้ไกลที่สุดเท่าที่จะไกลได้อยู่แล้ว

“เอ็งน่าจะขอทำงานอยู่ในโรงเลี้ยง แล้วทีนี้จะทำ
ยังได้ ทุ่งสายออกไกลอยู่กลางป่ายังงั้น ก็วันถึงจะได้กลับมา
เจอร้าเพยสักที”

सानป่นออกมาอย่างผิดหวัง หลังรู้ข่าวจากปากของ
ขามในเย็นวันนั้น

“ข้าก็เสียดายที่ปากเบาไปหน่อย แต่เชื่อเถอะ ต่อให้
ข้าขอยู่ที่นี่ ประเดี๋ยวลุงแนบก็ต้องหาทางส่งข้าไปอยู่ไกล ๆ
อีกจนได้ แกกั้นทำลูกสาวจะตายไป”

“เสียดายเว้ย ข้าก็ขาดเพื่อนไปอีกคน เอาเหล้ามากิน
แก้เซ็งกันดีกว่า ไม่รู้อีกเมื่อไหร่เอ็งจะได้กลับออกมาอีก”

ขามหัวเราะอย่างขื่น ๆ “ขาดข้าเอ็งก็ไม่เดือดร้อนอะไร แต่ข้าลิวะ เมื่อไหร่จะได้คุยกับรำเพยอีก ไปอยู่กลางป่ายังงั้น คิดถึงตายเลย”

“เอาขี้แล้วกัน ข้าจะคอยส่งข่าวให้เอง อยู่ทางนี้ถ้ามีใครมาจับ ข้าจะคอยกันทำไว้ดีไหมวะ” สานพูดแล้วกระดกแก้วเหล้าเข้าปาก

“ขอบใจไว้เพื่อน เอ็งดึกะข้าเสมอ ข้าจะไม่ลืมบุญคุณเลย”

สองหนุ่มนั่งปรับทุกข์กันจนมืดค่ำ เหล้าขาวขวดที่สองหมดไปในไม่ช้า ขามดื่มเข้าไปจนเมา พอเมาแล้วก็เกิดความกล้า อยากจะไปหารำเพยเพื่อออกปากลา ก่อนจะได้พบหน้ากันอีกนาน พอออกปากบอกเพื่อนรัก สานก็รับอาสาไปเป็นเพื่อนทันที

“ถ้าเอ็งอยากจะไปหาเขาจริง ๆ ให้ข้าไปเป็นคนคุ้มกันให้แล้วกัน ไม่อย่างงั้นดีไม่ดีลงแนบยิงเอ็งหมกป่าอะไรจะไปรู้ข่าวว่าแกก็เสียเก่าคนหนึ่งเหมือนกัน”

“เสียก็เสียชิวะ ข้าจะอุ้มลูกเสียออกจากถ้ำให้ดู เอ็งจะไปก็ได้ แต่ถ้าข้าได้คุยกับรำเพยแล้วห้ามแอบดูน่าวัว” ขามพูดแล้วสะอึกด้วยความเมา

“รับรองเพื่อน ข้าเห็นใจเอ็งไว้ยงนิกถึงตอนที่ข้าแอบไปหาแฟนก็แบบนี้แหละ อย่าลืมนะ ถ้ามีโอกาสจะพูดอะไรก็พูดให้หมด แล้วต้องปากว่ามีมือถึงด้วย อย่ามาทำเป็นสุภาพบุรุษอยู่ในป่าในดงอย่างนี้ต้องใจถึงแล้วมือต้องไวด้วย” สานแนะนำเพื่อนอย่างคนเคยมีประสบการณ์

หลังจากขอมใจด้วยเหล้าขาวจนเมาได้ที่ดีแล้ว สองหนุ่มก็เดินเลียบเคียงเข้าไปที่หลังโรงอาหาร หมกจอมสองสามตัวที่กำลังแย่งกันกินเศษอาหารตกใจเห่าเสียงดัง แต่เมื่อขามกระเดาะปากเรียก มันก็กระดิกหางเดินเลียงออกไป

พอโผล่พ้นหมกอาคาร สานก็เห็นรำเพยกำลังนั่งล้างจานอยู่คนเดียว เขาหันมาพยักหน้าให้เพื่อนเกลอ แล้วหลบออกไปยืนคอยอยู่ในเงามืด

“อู๊ย พี่ขาม ตกใจหมดเลย มาขี้ใจมิด ๆ ค่า ๆ”

เด็กสาวอุทาน เมื่อหันมาเห็นชายหนุ่มโผล่ออกมาจากหมกมิด

“สินนี่พี่คงนอนไม่หลับ ถ้าไม่ได้มาล่ำลารำเพย พรุ่งนี้เข้าก็ต้องเข้าป่าแล้ว”

ขามพูดแล้วลงนั่งเบียดกับรำเพยจนเด็กสาวต้องรีบเขยิบหนี

“อู๊ย พี่กินเหล้ามาด้วยหรือ มาด้วยความเมาหรือเปล่านี้” รำเพยพูดแล้วหันไปมองรอบ ๆ ด้วยความไม่สบายใจกลัวพ่อมาเห็น

ไม่รู้เป็นเพราะคำสั่งสอนของสาน หรือเพราะเหล้าสองขวดที่กินเข้าไป ทำให้ขามซึ่งปกติเป็นคนสุภาพเรียบร้อย เอื้อมไปคว้ามือของรำเพยมากุมไว้อย่างรวดเร็ว จนเจ้าตัวตกใจทำอะไรไม่ถูก

“พี่กินเหล้าก็เพราะกลัวใจ ที่จะไม่ได้เห็นหน้ารำเพยอีกนาน ไม่รู้จะทนคิดถึงได้นานแค่ไหน รำเพยล่ะจะคิดถึงพี่บ้างไหมนี่” ไม่พูดเปล่า ขามยกมือน้อย ๆ นั้นขึ้นมาจูบอย่างรวดเร็ว

เด็กสาวสั่นไปทั้งตัว หน้าแดงก่ำทำตาละห้อยไม่กล้าสบตาชายหนุ่ม เธอละล้าละลักออกมาด้วยน้ำเสียงกระเส่า

“พี่ขาม อย่า...เดี๋ยวพ่อมาเห็น”

“พี่ยอมตาย ถ้าลุงแนบจะยิงพี่ก็ขอยอมตายกับรำเพยตรงนี้แหละ มาให้พี่กอดให้หายคิดถึงหน่อยเถอะ”

พูดจบชายหนุ่มก็ดึงร่างเด็กสาวเข้ามากอด แล้วระดมจูบไปทั่วใบหน้า รำเพยสั่นไปทั้งตัวราวลูกนกหน้าหนาว พยายามจะพูดอะไรออกมา แต่ก็พูดไม่ออก เพราะชายหนุ่มก้มลงจูบราวกับจะไม่ยอมให้หายใจ

เสียงหมาเห่าขัดจังหวะขึ้นมากะทันหัน พร้อมกันนั้น

สานซึ่งแอบอยู่ในหมกมิดก็กระแอมขึ้นดัง ๆ

“รำเพยเอ๊ย ล้างจานเสร็จหรือยังลูก ทำอะไรเขยิบเขี้ยว” ป้ารำพิงส่งเสียงลั่นมาจากในครัว ก่อนจะโผล่หัวออกมาดู

แม้จะมีอาการมึนเมา และตกอยู่ในอารมณ์เคลิบเคลิ้มลิ้มลิ้ม แต่ขามก็ยังไวพอ รีบโดดออกมาก่อนที่ป้ารำพิงจะทันเห็น

“เป็นอะไรไปรำเพย นั่งเหม่อเหมือนคนใจลอย รีบ ๆ

ล้างแล้วจะได้เข้าบ้าน ดึกเข้าเดี๋ยวขมมา”

รำเพยสะดุ้งเหมือนตื่นจากภวังค์ เธอยกมือขึ้นเช็ดริมฝีปากอย่างลึมตัว รอยจูบของชายหนุ่มที่ประทับไว้ยังอุ่นอยู่ไม่รู้หาย มันไม่ได้หยุดอยู่เพียงนั้น แต่กลับ ลุกกลมเผาไหม้หัวใจอ่อนไหวอบบางของเด็กสาวที่บริสุทธิ์ดุจดั่งกุหลาบแรกแย้ม ให้รับรู้รสชาติของความรักเป็นครั้งแรก ความรู้สึกและอารมณ์รุนแรงนี้จะประทับแน่น อยู่ในความทรงจำของเธอไปจนชั่วชีวิต

ป่าที่ถูกรถแทรกเตอร์เกรดไถออกเป็นทางให้รถซุงวิ่งเข้าไปได้ พื้นที่ป่าปิด ที่มีดครี้ม้วนเย็นมานับพันปี ถูกเปิดโล่งลงด้วยการโค่นไม้ใหญ่ออกไปก่อน เมื่อขาด ไม้สูงใหญ่ให้ร่มเงาเสียแล้ว ไม้เล็กไม้น้อยที่รกทึบอยู่เบื้องล่าง ก็เหมือนกับจะขาด ความเยือกเย็นวังเวงลงไปทันที เหล่านกกาที่อาศัยยอดไม้สูงเป็นที่ทำรังวางไข่ก็ต้อง จากไปหาที่อื่น สัตว์ป่าขนาดใหญ่ที่อาศัยอยู่แต่ในดงดิบ พวกกระทิง วัวแดง สมเสร็จ และช้าง ก็พากันหลบหายเข้าไปในป่าลึกด้านใน

ทุกวันขามต้องติดตามรถซุงเข้าไปในป่าลึก เพื่อควบคุมดูแลการชักกรอก ท่อนซุงขนาดใหญ่ขึ้นรถ ทางในป่าดงดิบที่เพิ่งถูกถางลงใหม่ ๆ เมื่อนั่งรถเข้าไปต้อง ได้พบสัตว์ป่าเป็นประจำ ที่มากที่สุดคือเก้ง และกวาง นานทีก็มีวัวแดง หรือกระทิง ไพล่มาให้ดูสักครั้ง

สัตว์ป่าพวกนี้ไม่คุ้นกับการถูกล่ามาก่อน จึงมักไม่ค่อยจะกลัวคน และรถซุง ที่วิ่งส่งเสียงดังลั่น ยิ่งยามค่ำมืดลง พอโดนแสงไฟรถส่องหน้า มันก็พากันยืนนิ่งด้วยความตกตะลึง แสงไฟที่สาดจับใบหน้าทำให้ตามันฝ้าฟาง หลายครั้งคนขับรถซุงเปล่า ถึงกับขับรถไล่ชนกวางใหญ่จนตาย เนื้อของมันเลยกลายเป็นอาหารโอชะของคนงานไป

บ้านพักในปางไม้ย่อยที่ทุ่งสาย เป็นกระท่อมง่าย ๆ สร้างด้วยไม้ไผ่มุง หลังคาด้วยแฝก ภายในมีห้องนอนสองห้อง มีชานกว้างไว้นั่งรับลมชมวิว ด้านหลัง เป็นลำห้วยเล็ก ๆ ที่มีน้ำใสไหลผ่าน หน้าแล้งน้ำอาจจะน้อยจนต้องขุดบ่อไว้ล่อน้ำ กลางลำห้วย แต่ก็เพียงไม่นาน อาจจะต้องถึงสองเดือน หลังจากนั้นแล้วก็มีน้ำให้ ใช้น้ำตลอด

เลยจากบ้านพักของขามที่เป็นหัวหน้าคนงาน มีกระท่อมแบบเรือนแถวหลัง ยาวเรียงรายไปตามริมห้วย เป็นทั้งบ้านพักของคนงานและคนขับรถซุง มีป่าเหลียวกับ ลุงเพิ่มสองสามีภรรยา ทำหน้าที่พ่อครัวแม่ครัว หุงหาอาหารให้คนงานกิน เพื่อไม่ให้ คนงานมาเสียเวลากับการหาอาหารกินเอง

ส่วนอาหารสดและแห้ง ลุงแบนจะจัดการให้รถจิปจากบริษัทวิ่งมาให้อาทิตย์ ละครั้ง นอกจากนั้นก็หาผักป่า หรือถ้ามีเวลาว่าง ก็หาทุ้ง หอย ปู ปลา หรือหาสัตว์ใหญ่ ในป่ามากินได้ตามถนัด บ้านเมืองในยุคนั้นยังไม่มียกกฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่า การหา ยิงสัตว์มากินจึงไม่ได้เป็นสิ่งผิดกฎหมาย

นาน ๆ ครั้งที่อาหารเริ่มขาดแคลน พวกคนงานก็จะขอให้ขามออกไปหาหึ่ง กวางมากินเสียที ขามมีอาวุธคู่กายที่บริษัทจัดหาให้ เป็นปืนลูกซองเดี่ยวตราข้างสัง พิเศษจากเบลเยียม ลูกปืนก็มีให้เป็นกล่อง เป็นลูกขนาดเอสจีที่มีเม็ดตะกั่วอยู่ในใน แก้วเม็ด ยิงได้ตั้งแต่ไก่ป่า กระต่าย ชะมด อีเห็น ขึ้นไปถึงเก้ง กวาง ก็ยิงได้

คนงานที่มีอยู่ด้วยกันทั้งหมดเกือบยี่สิบได้กวางมากินก็กินกันไปหลายวัน กินไม่หมดลุงเพิ่มก็ตากทำเนื้อเค็มไว้

ส่วนมากแล้วขามไม่ต้องออกไปหาหึ่งไกลบ้าน แค่เดินสองโพออกไปใน ป่าหลังบ้าน หรือตามทางลากไม้ไม่ไกลก็ได้ตัว เพราะสัตว์พวกนี้ไม่ค่อยเคยโดนล่า มาก่อน จึงไม่รู้พิษสงของปืน แต่ขามกลับไม่ชอบยิงสัตว์โดยไม่จำเป็น เข้ามาอยู่ในป่า แล้วรู้สึกเหมือนสัตว์พวกนี้เป็นเพื่อน ยิ่งต้องเจอหน้ากันแทบจะทุกวัน ยิ่งรู้สึกผูกพัน เหมือนกับคนคุ้นเคยไป

ผลงานของ วัธนา บุญยัย

๑. เพื่อนเก่าและเหล่าป่า
๒. รอยยิ้มในป่าใหญ่
๓. ความหลังครั้งเที่ยวป่า
๔. ป่ามหากาฬ
๕. เรื่องเล่าจากป่าช้า
๖. พราณคนสุดท้าย
๗. ใบไม้ผลิที่เคมบริดจ์
๘. จากป่าไปรุ่งถึงดงดิบ
๙. เรื่องเล่าจากราวไพร
๑๐. บ้านร้างกลางสวน
๑๑. หอมกลิ่นป่า
๑๒. รอนแรมในราวป่า
๑๓. ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่
๑๔. ป่าเปลี่ยนสี
๑๕. ทางช้างผ่าน
๑๖. ฝึในป่า
๑๗. สายน้ำไม่ไหลกลับ
๑๘. คนในป่า
๑๙. เส้นทางเดือน
๒๐. ตามรอยพราณ
๒๑. หากินกลางป่า
๒๒. ไพรมืด
๒๓. ไพรมายา
๒๔. ไพรพิศดาร
๒๕. ไพรพิเนาศ
๒๖. คนกับต้นไม้
๒๗. ปืนกูดดอกไม้
๒๘. สางในป่าสูง
๒๙. ใบไม้เปลี่ยนสีที่เสฉวน
๓๐. ภูผา ป่าไม้ และสายน้ำ
๓๑. อาทิตย์ลับฟ้าที่หลวงพระบาง
๓๒. พราณเก่า
๓๓. สาบเสือ
๓๔. บันทึกรักคนรักภูเขา
๓๕. น้ำใสในป่าสูง
๓๖. ร้างเหล็กในป่าลึก
๓๗. ป่าช้าฝรั่ง
๓๘. เมฆขาวและดาวสวย
๓๙. ตามหาฝันที่มีฉะเหลย์
๔๐. สวรรค์ที่ปลายฟ้า
๔๑. ไปงกระทิง
๔๒. คนละซีกโลก
๔๓. อุโมงค์ผ่านภูผา

สาระน่ารู้

มนต์เสน่ห์แห่งสายธารสู่ตำบลบนพื้นป่าและขุนเขาสอยดาว

ปาณิสัม ชูช่วย
ฝ่ายสื่อความหมายศึกษาระรรมชาติ
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว

สวัสดีครับ พี่น้องผองเพื่อน ชาวมณีบูรพา ที่เคารพรักทุกท่าน ผมขออนุญาตที่จะทักทายท่านทั้งหลายด้วยภาษิตจีนบทหนึ่งที่ว่าไว้ น่าฟังว่า “คนเราพบกันเพราะวาสนา” ผมเองนำมาคิดครวญแล้วก็เห็นจริงดังคำกล่าว และเชื่อว่าเรื่องราวความเป็นมาเป็นไปในชีวิตคนเรานั้น ที่สุดแล้วก็สำคัญอยู่ที่ความมีน้ำใจ และมีมิตรภาพระหว่างกัน เพราะการช่วยเหลือแบ่งปัน การให้อภัย และให้โอกาสถือเป็นปัจจัยจำกัดทางจริยธรรม อันนำมาซึ่งความอบอุ่น ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของมนุษย์ในทุกๆ สังคม แต่ถ้าหากกลุ่มชนใดมีความเป็นมาเป็นไปในที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา ก็ต้องถือว่าเป็นความไร้วาสนาในการเกิดมาร่วมสังคม ร่วมแผ่นดินเดียวกัน และต้องจัดเป็นแดนเกิดที่ไม่สร้างสรรค์ต่อการดำรงอยู่เป็นแน่ ดังนั้นจะพาท่านไปรู้จักป่าเขาสอยดาว ดินแดนมหัศจรรย์ มนต์เสน่ห์แห่งสายธาร สู่ตำนานผืนป่าและขุนเขาสอยดาว (ไม่ไป ไม่รู้ ไม่ดู ไม่เห็น ครับ)

ผมเองมีความเชื่อว่า วันนี้พวกเราส่วนใหญ่ที่เดินอยู่บนเส้นสายของนักอนุรักษ์ ผู้พิทักษ์ผืนป่า มีความหวาดหวัง และอบอุ่นใจในชีวิตมากขึ้น ภายหลังที่ริมเงาแห่งพระบารมีขององค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้แผ่ปกคลุมผืนป่าตะวันออกอย่างสุดไพศาลและเชื่อมั่นว่าความโอบเอื้อเจือจางจากมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด โดยท่านพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ นั้นจะยิ่งความสำคัญ เป็นคุณูปการต่อผืนป่า และพวกเราผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นอย่างมาก ที่กล่าวได้เช่นนี้ ก็เพราะความสลับเนื่องในพันธกิจที่มีร่วมกันระหว่างมูลนิธิฯ กับกรมอุทยานฯ นั้น มีความสัมพันธ์อันดี จนเป็นที่ประจักษ์ชัดตลอดเวลาที่ผ่านมา ผมเองรู้สึกประทับใจใน

คำพูดของพลเอก สุรรัตน์ วรวิรัช เลขาธิการมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เมื่อครั้งที่ท่านเดินทางพร้อมคณะทำงานไปเยี่ยมเยือนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

โดยการต้อนรับของท่านหัวหน้าलिทธิชัย บรรพต พร้อมคณะเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว บรรยากาศเป็นไปด้วยความอบอุ่นเป็นกันเอง ท่านพลเอก สุรรัตน์ วรวิรัช ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งเป็นสำคัญว่า วันนี้คณะทำงานของมูลนิธิเอง ซึ่งเป็นทหารอาชีพ แต่ก็รู้สึกผูกพัน เป็นส่วนหนึ่งของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เหมือนพี่เหมือนน้อง เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน ที่ต้องดูแลกันตลอดไป ทุกท่านรู้สึกประทับใจกับการต้อนรับเป็นอย่างดี ประกอบกับหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์ฯ ได้มีโอกาสบอกกล่าวเล่าขานถึงตำนานของผืนป่า และความคืบหน้าในการปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างน่าสนใจ จนท่านพลเอก สุรรัตน์ วรวิรัช ถึงกับเอ่ยปาก เปิดพื้นที่มณีบูรพาให้พวกเราได้มีโอกาสถ่ายทอดเรื่องราวในความเป็นป่าเขาสอยดาวสู่ท่านผู้อ่านบ้าง นี่แหละครับคือโอกาส หรือวาสนาอันสร้างสรรค์ต่อการพบกันของคนเรา เพราะฉะนั้นแล้ว ผมจึงคิดว่านี่คือโอกาสที่ดีของท่านผู้อ่านด้วยที่จะได้ทำความรู้จัก และเข้าใจในผืนป่าสำคัญระดับตำนานอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย

พลเอก สุรรัตน์ วรรณรัตน์ เลขาธิการมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด และคณะ ตรวจเยี่ยมเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

ให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว

ประวัติความเป็นมา

ป่าเขาสอยดาว จัดเป็นพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของผืนป่าตะวันออกทั้งหมด ที่จกรรวมติดต่อกันกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งในครั้งอดีต หักย้อนกลับไปได้ประมาณ ๕๐ ปี ผืนป่าแห่งนี้มีพื้นที่มากกว่า ๕ ล้านไร่ เรียกขานกันว่า ผืนป่าพนมสารคามคนภาคตะวันออกดั้งเดิมคุ้นเคยชื่อนี้ดี และเป็นที่ยอมรับกันว่า มันคือดินแดนของป่าดงดิบ ที่ชุมชนไปด้วยบรรดาสังสารสัตว์และภัยอันตรายในหลากหลายรูปแบบเฉพาะเขาสอยดาว ผมมีโอกาสรับรู้มาว่าในยุคสมัยนั้น นักนิยมไพรหลายคนเรียกขานว่า ผืนป่าพรหมจรรย์แห่งภาคตะวันออก เพียงได้ยินชื่อครั้งแรกก็สะกิดความรู้สึก และสร้างความประหลาดใจให้ชวนติดตามได้ไม่น้อย มันอุดมสมบูรณ์ บริสุทธิ์ผุดผ่อง ขนาดนั้นเลยหรือนั่นคือความเป็นไปได้ที่มีอยู่จริงในยุคสมัยหนึ่งครับ แต่นับจาก พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมา ถนนสายยุทธศาสตร์ และความมั่นคงหลายเส้นทาง ตัดผ่านผืนป่าพนมสารคามตอนเหนือ และด้านตะวันออกจากจังหวัดสระแก้วสู่จันทบุรี โดยผ่านเขาสอยดาว และนั่นคือจุดเริ่มต้นของเรื่องราวที่มีผลสะท้อนรุนแรงต่อสภาพพื้นที่ป่าธรรมชาติ จนมีอาจตัดทอนต่อการรุกคืบในเหตุปัจจัยของความเปลี่ยนแปลง (ซึ่งหากคุณผู้อ่านท่านใดเข้าใจในหลักของอิทัปปัจจยตา ก็ย่อมซาบซึ้งดีว่าการเกิดขึ้นของทุกๆ ปัญหา ย่อม

สภาพภูมิประเทศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว

มาจากการชุมนุมของนานาปัจจัย และเหตุปัจจัยหนึ่งของเรื่องราวดังกล่าว ก็คือการเปิดพื้นที่ป่าเขาสอยดาวบางส่วนเป็นเขตสัมปทาน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๔

คงไม่ต้องแจงรายละเอียดกันมากกว่านั้นนะครับ เพราะเพียงแค่อ่านถึงสภาพผู้คนที่อลหม่าน มุ่งหาประโยชน์จากป่าด้วยอุปกรณ์ และเครื่องจักรกลในรูปแบบต่างๆ บนความสะดวกที่มากกับถนน กับความโกลาหลแตกตื่นของบรรดาเหล่าสัตว์ป่าในครานั้นแล้ว ก็คงจะเข้าใจว่ามันมีสภาพที่เลวร้ายเพียงใด หัวหน้าสิทธิชัย บรรพต ได้กล่าวถึงเรื่องราวป่าเขาสอยดาวไว้อย่างคมชัดเป็นสามยุคสมัยด้วยกัน เริ่มต้นที่ยุคของการบุกรุกทำลาย เพื่อการใช้ประโยชน์จากป่า (อย่างรุนแรง) ภาษาชาวบ้านเรียกขานกันว่า ยุคป่าแตก เหตุการณ์

ในยุคนี้ดำเนินมาจนล่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จนกลุ่มนักศึกษาชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอาจทนเห็นความย่อยยับของทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายได้อีกต่อไป ด้วยเล็งเห็นเป็นสำคัญว่า หากปล่อยให้การทำสัมปทานได้ดำเนินกิจการอยู่สืบไปเบื้องหน้า ความหลากหลายในทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ และสัตว์ป่าของเขาสอยดาวก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ ความเข้าใจในการดังกล่าวนำมาซึ่งการรวมตัวทำหนังสือร้องเรียนต่อคณะปฏิวัติในยุคหนึ่ง ด้วยพลังของกลุ่มนักศึกษาปัญญาชนจนนำมาซึ่งความเห็นชอบของสภาบริหารคณะปฏิวัติ มีมติเพิกถอนการทำสัมปทานออกจากพื้นที่ป่าแล้วนำไปสู่การดำเนินการเพื่อประกาศเป็นพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยกรมป่าไม้ จากนั้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๐ ลงวันที่

พลเอก สุรรัตน์ วรรณรักษ์ และคณะ ทำกิจกรรมพรวนดิน รดน้ำ ใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางนา ที่ท่านพลเอก ประเวศ วรสุวรรณ ประธานมูลนิธิ อุรุกษ์ ปารอยต่อ ๕ จังหวัด ได้ปลูกไว้ ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ป่าเขาสอยดาวก็ได้รับการปกป้องคุ้มครองให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งนับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันดับที่ ๔ ของประเทศไทย โดย จรดรวมพื้นที่ ๔๖๕,๖๓๗ ไร่ ใน ๕ อำเภอ ของจังหวัดจันทบุรี

ต่อมาภายหลังจำต้องเพิกถอน เพื่อโครงการเชื่อมไฟฟ้าพลังน้ำคลองทุ่งพล ๓๕ ไร่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงคงเหลือพื้นที่ ๔๖๕,๖๐๒ ไร่ จวบจนปัจจุบัน หากจะว่าไปโดยหลักเกณฑ์และหลักการอันประกอบ

บริเวณผาหินกูป

ด้วย พ.ร.บ. ข้อกฎหมายแล้ว ความอยู่รอดปลอดภัยของพื้นที่ป่า ก็น่าจะอบอุ่นใจได้ไม่น้อย แต่จงเชื่อเถิดครับว่า ยุคสมัยอันเลวร้ายที่เคยเกิดขึ้นในทุกพื้นที่ป่าของประเทศไทยนั้น ต่างก็ได้ทิ้งรากเหง้าแห่งปัญหา ที่นำมาซึ่งความยุ่งยากซับซ้อนต่อการแก้ไขนำพาคล้ำๆ กัน เพราะเมื่อผู้คนที่ยากไร้ส่วนหนึ่งยังคงหลงเหลืออยู่ในพื้นที่ป่า และนำมาซึ่งปัญหาการรุกคืบ

มุ่งหาประโยชน์ตน จนขาดสำนึกที่ขอบธรรมไม่เกรงกฎหมาย ต่อต้านเจ้าหน้าที่ บางครั้งถึงขั้นมุ่งร้ายหมายชีวิต เหตุการณ์เช่นนี้สืบเนื่องสู่ยุคสมัยที่ ๒ ของสอยดาว เจ้าหน้าที่ผู้ลาดตระเวนรักษาป่ายุคนั้นต่างพูดกันเป็นเสียงเดียวว่า ทำงานยากมาก ภาวะผลักดันอพยพผู้คนออกจากพื้นที่ป่า

สภาพป่ากระวาน

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ครานั้น เป็นไปด้วยความวุ่นวายอลหม่านพอสมควร และก็ไม่สามารถสำเร็จเสร็จสิ้นในคราวเดียว ผู้คนกลุ่มหนึ่งก็ยังคงมุ่งรันที่จะพึงพิงป่าใหญ่ และสืบลูกหลาน ดังนั้นการควบคุมเผ่าละวงการบุกรุกป่า ล่าสัตว์ จึงเป็นปัญหาที่ทำให้ต้องเข้มงวดตรวจตราอยู่ตลอดเวลา และถือเป็นเรื่องเสียดทานต่อการพัฒนา

ที่นักหน่วงที่สุดของยุคสมัย จนกระทั่งเมื่อวันเวลาเปลี่ยนผ่าน ที่พอช่วยให้สถานการณ์อันตึงเครียดได้พอ

ผ่อนคลายลงบ้าง เมื่อรัฐบาลได้มีการผ่อนปรนยกผลประโยชน์

ในพื้นที่ทำกินให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ทั่วประเทศ ตามมติเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ (โดยไม่มีเอกสารสิทธิใดๆ

กิจกรรมการกางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยวเมื่อมาเที่ยวเขาสอยดาว

น้ำตกเขาสอยดาว

และห้ามซื้อขายเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำกิน) เฉพาะที่เขาสอยดาว นับวันนับคืนดีขึ้นโดยลำดับ ต้องยอมรับว่าปัญหาอันหนักอึ้งที่หมกมุ่นมานาน ระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ วันนี้ได้คลี่คลาย ต่างฝ่ายต่างยึดดอกหทัยใจได้เต็มปอด ส่งผ่านรอยยิ้ม แสดงมิตรไมตรีให้มีแก่กันได้บ้างมากขึ้นตามลำดับ และนี่คือสัญญาณ หรือแสงแรกของรุ่งอรุณวันใหม่ที่เขาสอยดาวในยุคสมัยที่ ๓

เมื่อนายอยู่ เสนาธรรม เข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ความเข้าใจในเหตุแห่งปัญหาของผืนป่าตะวันออก ที่มาพร้อมกับแนวทางแก้ไขเชิงประจักษ์ที่สามารถรับรู้และเห็นได้ทุกฝ่าย การนำพลพรรคลงพื้นที่เพื่อสร้างมวลชนสัมพันธ์ ปรับความรู้ ความเข้าใจ แล้วจัดทำแนวเขตให้มีความชัดเจน พร้อมการร้องขอความร่วมมือที่จะไม่รุกล้ำทำลายพื้นที่ป่าเพิ่มเติม และช่วยกันสร้างเสริมพื้นที่เสื่อมโทรมบางส่วนให้กลับฟื้นคืนสภาพ โดยโครงการปลูกป่าในโอกาสต่างๆ รวมถึงการทำโปงเทียม แหล่งอาหารเสริมของสัตว์ป่า และฝายกักเก็บน้ำในพื้นที่สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างคืบหน้า และยังประโยชน์สืบ

มาจนปัจจุบัน แต่ถึงกระนั้น ภารกิจหลักในการลาดตระเวนเฝ้าระวังพื้นที่ก็ยังคงมีอยู่โดยไม่ประมาท วันนี้ความรู้สึกร่วมระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ และผู้คนส่วนอื่นๆ ทางสังคมก็ดูจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น ผมเองสังเกตและรู้สึกได้เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าหาชุมชนขอความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ดูเป็นไปโดยง่ายขึ้น ต้องยอมรับว่ากระแสสังคมเรื่องการอนุรักษ์พิทักษ์สิ่งแวดล้อม วันนี้อย่างเป็นกระแสหลัก เพราะเมื่อฟ้าสีทองส่องอำไพ รุ่งอรุณวันใหม่ ก็ยอมเบิกบาน อันเปรียบประมาณเหมือนฟ้าหลังฝน วันนี้ผู้คนเดินทางเข้าหาป่า เพื่อการหลบร้อนผ่อนคลาย ให้ได้รู้สึกสัมผัสถึงความร่มรื่นเย็น ภายใต้อร่มเงาของป่า ป่าวันนี้จึงทำหน้าที่เสมือนห้องเรียนธรรมชาติ หรือห้องรับแขกขนาดใหญ่ที่อบอุ่นด้วยมิตรไมตรี ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้คนนิกนิยมธรรมชาติหลากหลายระดับ ท่านหัวหน้าสิทธิชัย บรรพต กล่าวไว้อย่างมั่นใจว่านี่คือยุคทองของการสื่อความหมาย เพื่อจุดประกายความรู้ ความเข้าใจให้เป็นที่ไปสู่ความสำนึกรับผิดชอบร่วมกันของผู้คนในสังคม เฉพาะผู้คนที่อยู่โดยรอบพื้นที่เขาสอยดาว วันนี้เริ่มเข้าใจในสัมพันธภาพของคนกับป่ามากขึ้นโดยลำดับ ว่าป่าคือแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญยิ่ง ที่จะยังประโยชน์ต่ออาชีพเกษตรกรรม และสวนผลไม้ได้อย่างไม่รู้จบ ทรายป่าที่ป่าเขาสอยดาวยังคงอยู่ เพราะที่สุดแล้วไม่ว่าความเจริญทางวัตถุ หรือวิทยาการจะล้ำหน้าเข้ามามีบทบาทต่อผู้คนมากแค่ไหน แต่หากพื้นที่ป่าและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมโทรม อยู่ในภาวะวิกฤติ เราๆ ท่านๆ ทั้งหลายก็อย่าได้หมายว่าจะอยู่รอดปลอดภัยไปได้สักกี่ชั่วรุ่น ผมใช้โอกาสทักทาย และบอกเล่าว่าท่านถึงตำนานผืนป่าเขาสอยดาว พอให้ทุกท่านได้เข้าใจเป็นสังเขป ไม่รู้ว่าชวนให้ท่านรู้สึกติดตามค้นหาได้มากน้อยขนาดไหน แต่ถ้าหากคุณผู้อ่านท่านใดสนใจใคร่เยี่ยมชม ก็ขอเชิญด้วยความยินดีครับ โดยเฉพาะในฤดูกลางคืนฝนต้นหนาว และนี่คือเรื่องราวของดินแดนที่ได้ชื่อว่า ป่าสวย รวยน้ำตก กระวานดอก แหล่งพันธุ์ดี หนึ่งเดียว สอยดาวมีถิ่นที่พบ กบอกหนาม

กบอกหนาม สัตว์ป่าประจำถิ่นและเป็นเอกลักษณ์ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว

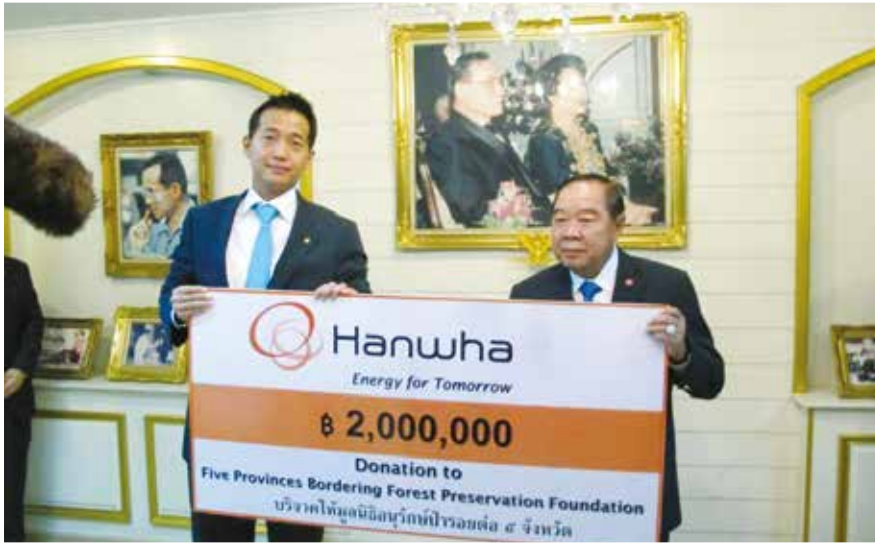
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว
KHAO SOI DAO WILDLIFE SANCTUARY

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดีจกรรณ

มูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

รับมอบเงินบริจาค

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิ อนุรักษ์ ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด พร้อมกรรมการมูลนิธิ และอนุกรรมการมูลนิธิ รับมอบเงินบริจาคจากบริษัท ฮันฮวา คิว เซลล์ (ไทยแลนด์) โดย มิสเตอร์ ดง ควาน คิม ผู้อำนวยการฝ่ายยุทธศาสตร์ กลุ่มบริษัท ฮันฮวา สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ณ ห้องรับรองมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิ และอนุกรรมการมูลนิธิ รับมอบเงินบริจาค จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) จากหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทของคนไทย ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน ที่ได้ตระหนักถึงการดำเนินงานของ มูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ที่มุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เพื่อนำความอุดมสมบูรณ์กลับคืนสู่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ดังเช่นในอดีต ตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้คน ป่า และสัตว์ป่า อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ บริษัท ชันฟลาวเวอร์กรีน จำกัด โดย ดร.ศกร แสนนิล ประธานกรรมการบริหาร บริษัทฯ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน) และ บริษัท เค เอส มาร์เก็ตติ้ง อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด โดย คุณฉัตรดา เรืองศรี ประธานกรรมการบริหาร บริษัทฯ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน) ณ ห้องรับรองมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิ และอนุกรรมการมูลนิธิ รับมอบเงินบริจาค จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) จากหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นบริษัทของคนไทย ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับด้านปิโตรเลียม และได้ตระหนักถึงการดำเนินงานของมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ที่มุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เพื่อนำความอุดมสมบูรณ์กลับคืนสู่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ดังเช่นในอดีต ทั้งนี้ พระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้คน ป่า และสัตว์ป่า อยู่ร่วมกันได้แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเป็นไปอย่างยั่งยืน ได้แก่ บริษัท จีพีพี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ณ ห้องรับรองมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๗

กิจกรรม

มูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

รับมอบเงินบริจาค

เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด มอบหมายให้พลเอก สุรรัตน์ วรรณิ เลขาธิการมูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เป็นผู้แทนมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เดินทางไปรับมอบเงินบริจาคจากโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยนางสมฤดี วัฒนางค์ หัวหน้ากองส่งเสริมภาพลักษณ์ ฝ่ายอำนวยการและสื่อสารองค์กร ผู้แทนโรงงานยาสูบ เป็นผู้มอบ เพื่อสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออกอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคน ป่า และสัตว์ป่า ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๓ อาคารสำนักงานใหญ่โรงงานยาสูบ

ร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ด้วยถุงพลาสติกชีวภาพ PLA

เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด มอบหมายให้พลเอก อนันต์ กาญจนพาน ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เป็นผู้แทนมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เดินทางไปร่วมพิธีเปิดกิจกรรม “ปลูกต้นไม้ด้วยถุงพลาสติกชีวภาพ PLA” ณ อ่างเก็บน้ำวังบอน จังหวัดนครนายก โดยมี นายบวร วงศ์สินอุดม ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการใหญ่บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน), นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และนายชนโรจน์ โพธิสาโร ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) เข้าร่วมกิจกรรม ก่อนเริ่มพิธี นายบวร วงศ์สินอุดม ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ จากนั้นได้เชิญผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ขึ้นกล่าวในฐานะพันธมิตรร่วมกิจกรรม พร้อมกล่าวถึงการก่อตั้ง, วัตถุประสงค์ และการดำเนินงานของมูลนิธิอนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด ตลอดระยะเวลา ๙ ปี ให้กับนักวิเคราะห์

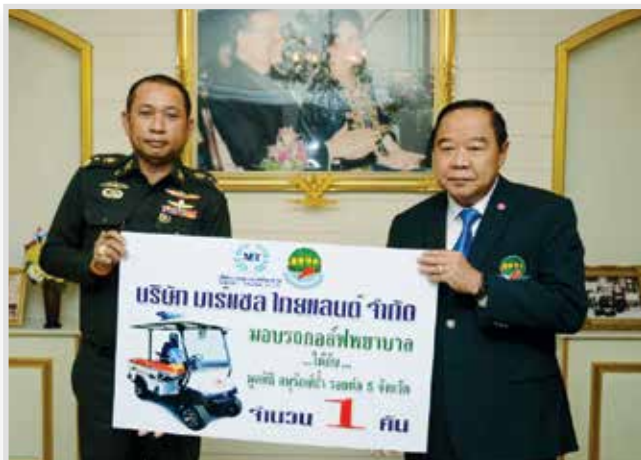

หลักทรัพย์ที่เข้าร่วมกิจกรรมทราบ จากนั้นได้กล่าวถึงการร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ครั้งนี้จะทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของป่ากลับคืนสู่ธรรมชาติ เป็นแหล่งน้ำต้นลำธาร และเป็นมรดกทางธรรมชาติให้กับลูกหลานในอนาคตต่อไป พร้อมได้กล่าวถึงพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ขอให้ทุกคนช่วยกันดูแลผืนป่าที่ลดน้อยลงให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ และทำอย่างไรให้คน ป่า และสัตว์ป่า อยู่ร่วมกันได้อย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเป็นไปอย่างยั่งยืน

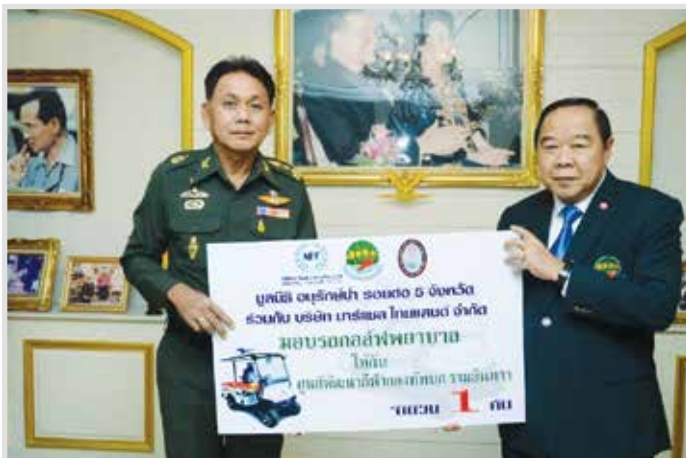
กิจกรรม

มูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด

รับมอบเงินบริจาคและสิ่งของ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิฯ และอนุกรรมการมูลนิธิฯ รับมอบเงินบริจาคและสิ่งของจากภาคเอกชนที่มีความประสงค์จะมอบให้กับมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด พร้อมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้คน ป่า และสัตว์ป่า อยู่ร่วมกันได้แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่อย่างมีความสุข และเป็นไปอย่างยั่งยืน ได้แก่ บริษัท แจ่มใสฟับลิชซิ่ง จำกัด มอบเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) และมอบหนังสือ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม มูลค่า ๒,๒๕๐,๐๐๐ บาท (สองล้านสองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อนำไปมอบให้กับห้องสมุดของโรงเรียนในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด จากนั้นรับมอบรถไฟฟ้าพยาบาลพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑ คัน มูลค่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท (สองแสนสองหมื่นบาทถ้วน) จากบริษัท มาร์แชล (ประเทศไทย) จำกัด และส่งได้มอบให้ศูนย์พัฒนากีฬากองทัพบก รามอินทรา ไร่ไช้งานต่อไป ณ ห้องรับรองมูลนิธิ อนุรักษ์ป่า รอยต่อ ๕ จังหวัด เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

“โครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ที่นับว่าเป็นโครงการที่สำคัญ
โครงการหนึ่งก็คือ โครงการชุดนกอินทรี เพื่อป้องกันช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่า
มาทำลายพืชผลทางเกษตรของราษฎร ซึ่งมูลนิธิฯ ได้สนับสนุนงบประมาณ
ในการชุดนกอินทรี แล้วเสร็จประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตรแล้ว
ยังเหลืออีกประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาตะนาวศรี
จังหวัดจันทบุรี ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอ่างฤๅไน
ในเขตจังหวัดชลบุรี ๑๗ กิโลเมตร และในเขตจังหวัดจันทบุรี ๑๓ กิโลเมตร)
ก็จะเสร็จสมบูรณ์รอบพื้นที่ป่าร้อยละ ๕ จังหวัด
ดังนั้น ในช่วงนี้เรามักจะเห็นช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอยู่หลายครั้ง
แต่ถ้าชุดนกอินทรีชุดสมบูรณ์ มีสัญญาณน่าจะหมดไป

ประจักษ์

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
ประธานกรรมการมูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ๕จังหวัด
วันศุกร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๗
ณ อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น จังหวัดจันทบุรี